

Bölüm 4

TÜRK SİYASETİNDE YAŞANAN GELİŞMELER BAĞLAMINDA ADALET VE KALKINMA PARTİSİ (AK PARTİ)'NİN KURULMA VE İKTİDARA GELME SÜRECİ (1994-2002)

Barış ERTEM¹

Giriş

Recep Tayyip Erdoğan'ın Türkiye siyasetindeki belirleyici yükselişi, 1994 yılında yapılan yerel seçimlerde Refah Partisi'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adaylığıyla başlamıştır.

Erdoğan, 27 Mart 1994 tarihinde yapılan yerel seçimlerde 970 binden fazla oyla rakipleri Zülfü Livaneli, İlhan Kesici ve Bedrettin Dalan'ı geride bırakarak İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olarak seçilmiştir. (Cumhuriyet, 28 Mart 1994) Aynı seçimlerde Refah Partisi'nin Türkiye genelinde de %22.40 ile en yüksek oy seviyesine ulaşması, ertesi yıl yapılacak olan erken genel seçimlerin sonucunun da habercisi olmuştur.

24 Aralık 1995 Erken Seçimleri ve Refahyol Koalisyon Hükümeti

Yerel seçimlerde alınan sonuçlar, Türkiye'deki siyasî dengeleri de değiştirmiş ve kısa süre sonra erken genel seçim tartışmaları başlamıştır. Tartışmalar, partilerin de seçimlerin öne alınmasına sıcak bakması sonucu 27 Ekim 1995 tarihinde Meclis'e taşınmıştır. Meclis'teki siyasî partilerin vermiş olduğu önergeler aynı gün tartışılmış ve sonuç olarak, 20.Dönem Milletvekili Genel Seçimlerinin 24 Aralık 1995 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir. (TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 19, Cilt 95, 27 Ekim 1995: 248)

Ülkeyi erken seçimlere götürmek için Tansu Çiller Başbakanlığında bir DYP-CHP Koalisyon Hükümeti kurulmuş ve 5 Kasım 1995 tarihinde 450 üyenin 243'ünün güvenoyunu alarak göreve başlamıştır. (TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 19, Cilt 96, 05.11.1995: 452)

Kararlaştırıldığı gibi 24 Aralık 1995 tarihinde yapılan erken genel seçimden, Refah Partisi birinci parti olarak çıkmıştır. (Yeni Şafak, 25 Aralık 1995) %28.7 oy oranıyla toplam 158 milletvekilliği kazanan Refah Partisi'ni, 135 milletvekilliğiyle Doğru Yol Partisi (DYP) ve 132 milletvekilliğiyle Anavatan Partisi (ANAP) izlemiştir. (TÜİK, 2012: 20)

¹Öğr.Gör.Dr, İstanbul Teknik Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Bölümü

kümeti kurma görevini alan Erdoğan, 14 Mart 2003 tarihinde hükümetini kurarak, 2014 yılında Cumhurbaşkanı seçilmesine kadar kesintisiz sürececek olan başbakanlık görevine başlamıştır.

Kaynaklar

Cumhuriyet, 1 Mart 1997

Cumhuriyet, 1 Şubat 1997

Cumhuriyet, 11 Ağustos 2000

Cumhuriyet, 12 Aralık 1999

Cumhuriyet, 12 Ocak 1999

Cumhuriyet, 18 Aralık 1998

Cumhuriyet, 2 Şubat 1997

Cumhuriyet, 25 Nisan 2000

Cumhuriyet, 27 Şubat 1997

Cumhuriyet, 28 Mart 1994

Cumhuriyet, 3 Aralık 1998

Cumhuriyet, 8 Şubat 1997

Ertem, B, (2018), *"28 Şubat 'Post-Modern' Askerî Müdahalesi ve Medya"*, 1.Uluslararası Eğitim ve Sosyal Bilimlerde Yeni Ufuklar Kongresi (ICES 2018) Bildirileri, s. 311-318, 5/2018, ISBN: 978-605-2132-21-0, Asos

Habertürk, 10 Mayıs 2012

Hürriyet, 13 Ağustos 1997

Hürriyet, 14 Ekim 1998

Hürriyet, 16 Şubat 1999

Hürriyet, 17 Ekim 1999

Hürriyet, 17 Eylül 1998

Hürriyet, 18 Aralık 1997

Hürriyet, 18 Şubat 2001

Hürriyet, 19 Şubat 2002

Hürriyet, 2 Mart 1997

Hürriyet, 20 Şubat 2001

Hürriyet, 23 Haziran 2001

Hürriyet, 24 Eylül 1998

Hürriyet, 26 Kasım 1998

Hürriyet, 26 Şubat 1997

Hürriyet, 6 Nisan 2000

Hürriyet, 7 Mart 1996

Hürriyet, 8 Ocak 2000

Milletvekili Genel Seçimleri (1923-2011), (2012), Ankara: TÜİK

Milliyet, 1 Mart 1997

Milliyet, 11 Ağustos 2000

Milliyet, 12 Haziran 1997

Milliyet, 15 Mayıs 1998

Sosyal Bilimler Siyaset ve Yönetim

- Milliyet*, 15 Ağustos 2001
Milliyet, 17 Haziran 1998
Milliyet, 18 Ekim 1999
Milliyet, 19 Mayıs 1999
Milliyet, 22 Nisan 1997
Milliyet, 22 Nisan 1998
Milliyet, 29 Haziran 1996
Milliyet, 3 Aralık 1998
Milliyet, 3 Mayıs 1999
Milliyet, 31 Ocak 2000
Milliyet, 5 Ocak 2000
Milliyet, 7 Haziran 1996
Milliyet, 7 Mart 1996
Milliyet, 8 Mayıs 1999
Neziroğlu, İrfan-Yılmaz, Tuncer, *Koalisyon Hükümetleri, Koalisyon Protokolleri, Hükümet Programları ve Genel Kurul Görüşmeleri*, Cilt 3, Ankara: TBMM Başkanlığı Yayınları, 2015
Radikal, 19 Haziran 1997
Sabah, 1 Mart 1997
Sabah, 1 Şubat 1997
Sabah, 12 Ocak 1999
Sabah, 17 Şubat 1999
Sabah, 18 Şubat 2001
Sabah, 19 Haziran 1997
Sabah, 19 Mart 1997
Sabah, 2 Şubat 1997
Sabah, 20 Şubat 2001
Sabah, 21 Eylül 1996
Sabah, 21 Mart 1997
Sabah, 25 Nisan 2000
Sabah, 3 Kasım 2012
Sabah, 30 Ağustos 1996
Sabah, 5 Şubat 1997
Sabah, 6 Mart 1997
Sabah, 9 Mayıs 1999
Star, 15 Mart 2003
T.C. Resmî Gazete, 06.06.1996, no.22658
T.C. Resmî Gazete, 18.08.1997, no.23084
T.C. Resmî Gazete, 22.02.1998, no.23226
TBMM Aylık Bülteni, no. 60, Şubat 1998
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 19, Cilt 95, 27.10.1995
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 19, Cilt 96, 05.11.1995
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 2, 12.3.1996
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 2, 07.03.1996
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 30, 07.07.1997
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 31, 12.07.1997

TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 33, 14.08.1997
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 33, 16.08.1997
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 61, 30.07.1998
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 66, 25.11.1998
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 20, Cilt 8, 08.07.1996
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 21, Cilt 1, 09.06.1999
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 21, Cilt 101, 31.07.2002
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 21, Cilt 32, 05.05.2000
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 21, Cilt 69, 17.01.1999
TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 22, Cilt 2, 26.12.2002
Türkiye, 17 Ekim 1999
Vatan, 19 Kasım 2002
Yeni Şafak, 13 Ocak 2000
Yeni Şafak, 15 Ağustos 2001
Yeni Şafak, 19 Ekim 2012
Yeni Şafak, 19 Kasım 2002
Yeni Şafak, 25 Aralık 1995
Yeni Şafak, 25 Nisan 2000
Yeni Şafak, 25 Şubat 2000
Yeni Şafak, 31 Ocak 2000
Yeni Şafak, 6 Nisan 2000